

روزنامه سیاسی، اجتماعی و فرهنگی صبح ایران یک‌شنبه ۱۴ فروردین ۱۴۰۱ - اول رمضان ۱۴۴۳ سال بیست‌وچهارم - شماره ۶۴۵۱ - ۱۶ صفحه قیمت: ۳۰۰۰ تومان

سرمقاله

علم بهتر است یا ثروت؟

محمدجواد اخوان

مدیرمسئول

از دوران کودکی و تحصیل در مدرسه همه به پیاد داریم بهتر است یا ثروت؟ یکی از موضوعات انشای دانش آموزان بود. اکنون معلوم شده است که این مقایسه و سؤال از اساس غلط بوده و در واقع علم می‌تواند مولد ثروت و قدرت هم باشد. اما چگونه؟

علم اگر به معنای مجرد و مجزای از سایر ساحت‌های زندگی بشر باشد، طبیعتاً در مکتوبات مانده و احتمالاً نفعی برای دنیا و آخرت انسان ندارد. آنچه می‌تواند علم را از لای کاغذ مقالات و کتب خارج کند، فرآیندی زنجیر هوار است که آن را به ثروت و قدرت برای یک ملت و کل بشریت تبدیل می‌کند. با نگاهی به تاریخ علم در کشورهای که علم را به مؤلفه‌ای برای تولید قدرت و ثروت تبدیل کردند، می‌توان حلقه‌های تکمیل‌کننده این زنجیر را چنین تبیین کرد:

۱- دانش نیازمحور: کار علمی اعم از آموزش و پژوهش در مراکز علمی باید مبتنی بر نیازهای واقعی جامعه شکل گرفته و پیش رود. دانشگاهی که از جامعه منتزع باشد، به ترجمه‌گر محتواهای دیگران، بازار یاب تأمین نیازهای علمی کشورهای قدرتمند و سکوی پر تساب دانش آموختگان به خارج تبدیل می‌شود. متأسفانه به‌رغم گذشت چهار دهه از انقلاب فرهنگی از دانشگاه نیازمحور فاصله زیادی داریم و بخش قابل توجهی از ضعف‌های گوناگون در حوزه فعالیت علمی و موضوعاتی چون مهاجرت نخبگان ناشی از نارسایی‌های این حوزه است. باید فرآیند تربیت دانشجوی و فعالیت پژوهشگران در دانشگاه مبتنی بر نیازهای احصا شده و قطعی کشور و نه تولید مقالات برای تأمین نیازهای غربی کشورها ی تحول یابد.

۲- تبدیل علم به فناوری: علم اگر به سمت تأمین نیازهای بشر حرکت کند، مستلزم تبدیل به فناوری است. فناوری بر اساس تعاریف جدید طیف وسیعی از مهارت‌های لازم برای تولید خدمات و کالاها در حوزه‌های گوناگون از جمله دانش‌های حلقه‌های فرآیند به سمت محصول فناورانه نهایی را که واجد ارزش‌های مادی متعارف باشد پی گرفته و علم را مولد ثروت می‌کند.

۳- تنظیم گری، حمایت و هدایت دولتی: دولت متصدی خوبی در بسیاری از حوزه‌ها نیست، اما وظایف مهمی در حوزه تنظیم‌گری، حمایت و هدایت از تکمیل زنجیره علم تا ثروت و قدرت دارد. بخش قابل توجهی از دانشگاه‌ها و نظام آموزشی در اختیار دولت است که ابزارهای سیاستگذاری و اجرا در این حوزه را در اختیار دارد که می‌تواند زمینه تحول را در نظام آموزشی در این بخش فراهم آورد. شرکت‌های دانش‌بنیان، مؤسساتی نوپا هستند که از سرمایه‌های مالی خرد، امسا افکار بزرگ شکل گرفته‌اند و با مجموعه وسیعی از چالش‌های کسب‌وکار همچون تأمین مالی، نظام بانکی، بیمه، مالیات، مقررات دست‌و‌پاگیر و دیوان‌سالاری‌ها مواجهند که باید حمایت دولت از این کسب‌وکارها به‌طور ویژه باشد. در نهایت یکی از مهم‌ترین مصرف‌کنندگان اصلی محصولات فناورانه و دانش‌بنیان، دولت، نهادها و شرکت‌های دولتی و نیروهای مسلح هستند که می‌توانند با مشارکت با شرکت‌های دانش‌بنیان به جای بزرگ‌دین مشابه‌های خارجی راه را برای تولید محصولات آنها هموار سازند. در حوزه تنظیم‌گری نیز اصلاح مقررات اعم از راه‌اندازی کسب‌وکار و کاهش دیوان‌سالاری‌ها و اعمال تعرفه‌ها بر واردات محصولات قابل‌تولید در داخل می‌تواند حامی خوبی برای این فعالیت‌ها باشد.

نسخه آنچه غربی‌ها در عصر پس‌انقلاب صنعتی بدان دست یافتند، سال‌ها پیش در دستان ما پیود، اما آن را نادیده گرفته بودیم. چنانکه از حضرت علی(ع) نقل شده است که فرمودند: «العلم سلطانٌ من وُجدَه صالٍ پسه و من لم یجدَه صیلٌ علیَه». (دانش، سلطنت و قدرت است، هر که آن را بیابد با آن یورش برد و بیروز شود، و هر که آن را نیابد بر او یورش برند و مغلوب گردد). بخش عمده‌ای از نابرابری امروز ما و غرب ناشی از عقب‌ماندگی علمی ما و سوءاستفاده آنان از قدرت علمی‌شان است. اگر علم را حقیقت قدرت بدانیم و آن را به ثروت تبدیل کنیم، می‌توانیم هم بر مشکلات زیورده‌شست داخلی فائق آییم و هم مناسبات ظالمانه حاکم بر دنیا را تغییر دهیم. به امید روزی که معلمان از دانش‌آموزان بخواهند انشایی در مورد این بنویسند که چگونه با علم می‌توان جامعه‌ای را ثروتمند و قدرتمند کرد؟

جهان به نظاره ایران قوی می‌نشیند

گزارش تحلیلی «جوان» پیرامون ساختار تمدن اسلامی در سخنان نوروزی رهبر انقلاب

رهبر معظم انقلاب در سخنرانی زنده و تلویزیونی سال نو تأکید کردند

اقتصاد دانش بنیان تنها راه پیشرفت عادلانه

شعار سال ۱۴۰۱ با تکیه بر لایه و چهره جدیدی از تولید تعیین شد

سال تولید، دانش بنیان، اشتغال آفرین

صفحه ۵

قرعه عالی

سیاسی ترین گروه جام جهانی ۲۰۲۲ چگونه شکل گرفت

اسکوچیچ:

شاید برای اولین بار صعود کنیم

سر مربی یانکی‌ها هیجان‌زده بود / امید انگلیس به صدرنشینی

صفحه ۱۲

سردار سلامی: حضور رژیم صهیونیستی را در منطقه تحمل نمی‌کنیم

فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در بازدید از جزیره بوموسی با تأکید بر اینکه وجود رژیم پلید صهیونیستی در هر نقطه‌ای عامل نا امنی است، تأکید کرد: از تباطؤ برخی رژیم‌های حاشیه خلیج فارس با رژیم صهیونیستی قابل قبول نیست، در مشی سیاسی خود تجدید نظر کنند. سرلشکر سلامی در این بازدید با ابراز خرسندی از وضعیت مطلوب آمادگی‌های رزمی یگان‌ها و نیروهای مستقر در جزایر راهبردی از تعات و اطمینان بخشی از دفاع قاطع، محکم و خلل‌ناپذیر برابر تهدیدات محتمل اظهار کرد: امروز برای ارزیابی و اطمینان از آمادگی‌های رزمی نیروهای مستقر در جزایر سه گانه به‌ویژه جزیره بوموسی، در اینجا حاضر شده‌ایم، تا ضمن عرض خداقوت و خسته نباشید به رزمندگان در پادل با مشاهده روحیه بسالا، حمیت و غیرت ملی، نشاط معنوی و سلحشوری آنان و امید به آینده روشن و با افتخار نظام اسلامی، مصمم‌تر در مسیر گام دوم انقلاب حرکت کنیم. وی با تشریح توانمندی‌ها و آمادگی‌های دفاعی و رزمی نیروی دریایی سپاه تأکید کرد: نیروی دریایی سپاه به‌ویژه در سال‌های اخیر به توانمندی‌ها و دستاوردهای فوق‌العاده‌ای در حوزه‌های پهپادی، موشکی، شناوری، جنگالی، هوانا‌ریز و زیر سطحی نایل آمده و قادر است برای تمام سطوح دفاعی، به لحظه واکنش سریع و مؤثر داشته باشد. فرمانده کل سپاه با تحسین آمادگی‌های روحی و

معنوی نیروهای مستقر در جزایر گفت: در این بازدید آنچه مشاهده شد روحیه بسیار قوی، با نشاط، شاداب و در سطح بسیار مطلوب رزمندگان بود، همچنین آمادگی‌های تجهیزاتی در اوج قرار دارد و به فضل الهی متأسفانه بعضی از رژیم‌های حاکم بر کشورهای جنوبی خلیج فارس، از تباطؤ سیاسی و امنیتی را با رژیم صهیونیستی برقرار کرده‌اند که این موضوع تهدیدی جدی برای امنیت منطقه و به‌خصوص خود این رژیم هاست. | صفحه ۲

یادداشت بین‌الملل

سید رحیم نعمتی

مهلت ۲ ماهه ریاض برای خروج از باتلاق با قدرت دانش‌بنیان‌ها

برقراری آتش‌بس دوامه‌د در جنگ یمین می‌تواند نخستین گام برای پایان دادن به تجاوز نظامی تحت‌رهبری آل سعود به کشور یمن و جنگ هشت‌ساله‌ای باشد که سعودی‌ها به کشور یمن تحمیل کردند. البته ایسن آتش‌بس فرصتی برای خود سعودی‌ها نیست تا از باتلاقی خارج شوند که به‌دست خود گرفتار آن شده‌اند و تاکنون نتیجه‌ای نداشته جز هزینه نظامی بالا. کشتار مردم بی‌دفاع یمن و ناتوانی از کسب پیروزی نظامی که بتواند مایه اعتباری برای ماشین نظامی آل سعود باشد. هرچند که تجربه آتش‌بس‌های شکست خورده قبیل مثل آتش‌بس دو هفته‌ای آوریل ۲۰۲۰ نسبت به پایبندی سعودی‌ها به این آتش‌بس شک و تردیدهایی ایجاد می‌کند اما باید گفت این دو ماه آتش‌بس به دو دلیل فرصتی برای آل سعود است تا خود را از باتلاقی نجات دهد. عامل نخست تغییر در رویکرد دولت و نیروهای مسلح یمن از رویکرد دفاعی به تهجمی است | صفحه ۱۵

همه داروها با حذف ارز ترجیحی باید بیمه شود

معاون بیمه و خدمات سلامت سازمان بیمه سلامت ایران در گفت‌وگو با «جوان» طبق قانون این اختیار به دولت داده شده که می‌تواند ارز ترجیحی را حذف کند و به مصرف‌کننده نهایی بدهد که اگر ایسن اتفاق بیفتد، بیمه‌ها به عنوان یکی از مراجع و نهادهای متولی ایسن کار در نظر گرفته شده‌اند، از ۴ هزار قلم دارویی که در فارماکوپه کشور وجود دارد، حدود نیمی تعهدات بیمه‌ای دارند و بقیه در تعهد بیمه نیستند. اولین پیشنهاد ما این است که در صورت آزادسازی ارز دارو، اقدامی که تحت‌تأثیر آزادسازی ارز دارو قرار می‌گیرد، تحت پوشش بیمه‌ای قرار بگیرند | صفحه ۲

یادداشت اقتصادی

محمد رضا هادیلو

حکمرانی کشاورزی با قدرت دانش‌بنیان‌ها

امنیت غذایی کشور به‌طور مستقیم به تولیدات بخش کشاورزی وابسته است و هرگونه اختلال در این روند می‌تواند به‌طور مستقیم، امنیت اقتصادی، اجتماعی و حتی سیاسی کشور را تهدید کند. به همین خاطر موارد فوق می‌تواند اهرمی برای ظهور ایده‌ای در راه‌اندازی شرکت‌های دانش‌بنیان در حوزه کشاورزی باشد. هر چند دولت سیزدهم بارها اعلام کرده، محور اساسی در بخش کشاورزی، توسعه کشاورزی تجاری و دانش‌بنیان خواهد بود تا ایران بتواند در این زمینه به جایگاه اصلی و واقعی خود برسد. ولی نباید فراموش کنیم که طی سال‌های اخیر برخی کشورهای منطقه مثل ترکیه که از نظر ظرفیت‌ها و تنوع اقلیمی قابل مقایسه با ایران نیستند، روی صندلی اقتدار غذایی نشسته‌اند و در این بخش حکمرانی می‌کنند. این یعنی نمی‌توان حتی یک لحظه وقت را هدر داد و باید از تمام توان شرکت‌های دانش‌بنیان برای باز پس‌گیری جایگاه از دست رفته، بهره گرفت | صفحه ۱۱

موشک‌یمنی‌ها دستور آتش‌بس داد

کمت‌ر از هشت روز بعد از حمله موشکی - پهپادی یمنی‌ها به تأسیسات نفتی آرامکو در جدّه، از ساعت ۱۹ شب گذشته با توافق بین ائتلاف سعودی با یمنی‌ها، آتش جنگ در یمن آرام گرفت تا بیش از هر موقع دیگری اهمیت قدرت نظامی در تداوم جنگ مشخص شود. یمنی‌ها ابتدا سعودی‌ها را مجبور کردند که برای اولین بار طی هشت سال گذشته جنگ را در شروع رمضان به‌طور یکجانبه متوقف کنند و حالا هم به یک توافق آتش‌بس با آنها رسیده‌اند. ظاهراً آتش‌بس با یاد میمانی سازمان ملل و بعد از چند روز مذاکره بیسن انصارالله و ائتلاف سعودی انجام شده است

یادداشت سردبیر

غلامرضا صادقیان

فیفا و مافیا و قرعه سیاسی ما در جام جهانی

فوتبال بیش از آنچه امکان پنهان کردن آن وجود داشته باشد، سیاسی است. با این حال، برخی قرعه‌ها، از قبیل قرعه ایران در جام جهانی قطر، انگار که بدون قرعه و بازاده بازیگران عرصه سیاست انجام شده‌است! ایران با انگلیس و امریکا و یکی از سه تیم وُلز، اسکاتلند یا اوکراین که دو تایی اولی بریتانیایی هستند و سومی نیز اکنون محل منازعه قدرت‌های سیاسی و نظامی است، هم گروه شده است. فیفا نمایش «فوتبال سیاسی نیست» را اغلب به زشت‌ترین صورت بر گزار می‌کند. مثال‌های نقض از موارد عادی بیشتر است، آخرینش همین حذف فوتبال روسیه به‌خاطر عملکرد سیاستمداران روسی است! چرا فوتبال، سیاسی نباشد، با آنکه سیاست روی چیزهای بسیار بی‌ارزش تروبی اهمیت‌تر از این هم دست می‌گذارد و دخالت می‌کند!

اما در عین حال که ادعای فیفا دورنگه‌داشتن فوتبال از تحریم‌های سیاسی است، مردم فوتبال را کاملاً با جاشنی سیاست می‌پسندند. هر چند در آنچه مردم از سیاست می‌فهمند و انتظار می‌کشند با آنچه فیفا به آن التزام دارد، تفاوت‌های عمیقی هست. ۷ بریک آلمان - برزیل در ۲۰۱۴ با آنکه همه شاخص‌های فنی یک‌بازی به‌یادماندنی را داشت، کمتر محل بحث فوتبالی‌هاست تا ۲ بر صفر آرژانتین - انگلیس در ۱۹۸۶ که به خاطر جنگ ۱۹۸۲ فالکلند به یک بازی سیاسی تبدیل شد و دو گل مارادونا به انگلیس یکی با «دست‌خدا» و دیگری ملقب به «گل قرن» هر دو با عناوین غیرفوتبالی در تاریخ فوتبال و بین مردم و رسانه‌ها ماند. تیتراهای مدتی روزنامه‌های انگلیسی پس از قرعه‌کشی نین نلسنه نگاگ، سیاسی به فوتبال است، از جمله گاردین که گروه B را «گروه دیپلماتی» نامید! باافاصله پس از قرعه‌کشی، جنگ‌گرونی مرپیان هم آغاز شد که چیزی بیشتر از یک فوت‌وفن مربی‌گری و اصول بازی بود و قطعاً متأثر از فضای سیاسی، فرهنگی و رسانه‌ای است. «گرت‌سلاوت‌گیت» سرمربی تیم ملی انگلیس درباره هم‌گروه شدن با ایران گفت: «ایرکنان ایران را نمی‌شناسم، چون بازی‌های ایران را دنبال نمی‌کردم». بر فرض که بازی‌های تیم ایران را ندیده باشی، دو گل قلیچ‌یچ‌برگردانی را که دو ستاره ایران، جهانبخش و طارمی به چلسی، قهرمان لیگ انگلیس و قهرمان اروپا زنده و تنها شکست‌جلسی در راه قهرمانی اروپا را که با گل نامزد جایزه پوشاکش طارمی رقم خورد، چی؟ آنها را هم به یاد نمی‌آوری؟! شاید برخی این را به حساب تیختر و تکبر انگلیسی بگذارند اما شش‌دهه دوری انگلیس از کاپ‌های قهرمانی فوتبال کافی است که تواضع بیشتری داشته باشند و جنگ‌روانی را با مشخصه‌های دیگری آغاز کنند، نه با دستورالعمل‌های متأثر از فضای سیاسی.

چنین فوتبالی با این شصت‌سیاسی، پیچ سیاسی بودنش البته که در دست بازیگران اصلی و مافیا و قدرت‌هاست و به هر کسی اجازه سیاسی بودن نمی‌دهند و اگر بازیکنانی عرض اندام سیاسی کنند، در چارچوب مشخص مافیای فوتبال و فیفا است، نه بیش از آن. نشانه‌اش اینکه مجریان و بازیکنان فوتبال وقتی حرف از خود فیفا و حامیان قدرتمند فوتبال است، آن‌قدر پاستوریزه و دیپلماتیک حرف می‌زنند که حوصله شنیدنش نیست!

فوتبال انگلیس و امریکا با ایران یک فوتبال سیاسی است و مختصات و مشخصات خود را دارد. همین که وقتی نام ایران را کنتران آن نام دیگر دیدید، بی‌دربی می‌گویید فوتبال سیاسی نیست، یعنی پذیرفتاید که سیاسی هست و خودتان بی‌خبرید! اگر بپذیرید که فوتبال سیاسی نیست، در بزرگه‌هایی که می‌خواهید هم وطن‌پرست باشید و هم فوتبال دوست، همان فوتبال منکر سیاست، بقیه شما را می‌گیرد تا بین فوتبال و وطن یکی را انتخاب کند!

سینما خودش باید از حیثیت خودش صیانت کند

بخشی از سینماگران ایرانی تقیدی دست‌کم به حفظ ظاهر و ششونتات مورد پذیرش جامعه اسلامی ندارند و به‌طور طبیعی تأثیر این نگاه و سبک زندگی روی اثر سینمایی ایران نیز غیرقابل انکار است. جمع قابل توجهی از زنان سینماگر ایرانی در اعتراض به خشونت و آزار گری و اعمال قدرت بر زنان در محیط سینما بیانیه‌ای صادر کردند و تشکیل کمیته‌ای مستقل در خانه سینما برای رسیدگی به این روایت‌ها را خواستار شدند

کاهش ۲۳ درصدی سوانح افزایش ۵۱ درصدی سفرها

این روزها بر سر در خانه بسیاری از مسافران نوروز پارچه سیاه رنگ به شده‌است. ساکنان این خانه‌ها نه به دلیل بیماری بلکه در جریان سوانح زلزله‌ای در جریان سفرهای نوروزی جانشان را از دست داده‌اند. سفرهایی که برای دید و بازدید یا تفریح شروع شده بود، اما بدون بازگشت به فرجام رسید